

**„ Югоизточно държавно предприятие” ДП – Сливен
ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО НОВО ПАНИЧАРЕВО”**

8152, с.Ново Паничарево, общ.Приморско, тел.0550-4-82-15;факс 0550-4-84-17, e-mail: dlnpanicharevo@mail.bg

**ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП ДЪРЖАВНО
ГОРСКО СТОПАНСТВО „НОВО ПАНИЧАРЕВО”**

1. МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ

ТП „ДГС Ново Паничарево” е териториално поделение на ЮЦДП гр. Сливен, а контрола по дейностите на стопанството се осъществява от РДГ гр. Бургас.

ДГС “Ново Паничарево” попада в части от землищата на:

общ. Приморско: с. Ново Паничарево; с. Ясна поляна, с. Писменово.

общ. Созопол: с. Крушевец и с. Индже войвода.

общ. Малко Търново: малки площи от землищата на селата : Калово, Бяла вода, Визица и Заберново.

Обща площ на горските територии държавна собственост се разпределя в следните функционални категории:

- гори със защитни функции - (46,6 %) в това число вододайна зона, защитна ивица шосе, защитна ивица язовир.

- гори със специални функции – (40.0%) в това число защитена местност, местообитания.

- стопанска функция (13.4%)

Селата в района на горското стопанство са свързани с асфалтирани шосета от републиканската пътна мрежа. През територията му преминава първокласният път Бургас - Малко Търново. Част от горите попадащи около пътвокласните и второкласните пътища са обособени в защитни ивица шосе. За добрата експлоатация и охрана на горите горското стопанство разполага с 66 км стабилизирани горски пътища и около 60 км земни автомобилни пътища. През територията на горското стопанство преминават още около 50 км стабилизирани местни пътища извън горските територии. Всички населени места в района на горското стопанство са електрифицирани, водоснабдени, имат телефонна връзка и се поддържа редовна автобусна линия между тях и гр. Бургас, гр Малко Търново и гр. Приморско. За икономиката на населените места в района, за общините: Созопол и Приморско, както и за Бургаска област, горите, като източник на строителна и технологична дървесина и дърва за огрев, имат голямо значение. Голямо значение имат и страничните ползвания от гората за района. Следва да се спомене събирането на диворастващи гъби, плодове и билки. Не по-малко е значението на горите за пашата и сенодобива за развитието на животновъдството на територията на горското стопанство. Държавното горско стопанство и местните ловно-рибарски сдружения организират и провеждат мероприятия за увеличаване на дивечовите запаси, а от там и увеличаване добива на дивечово месо. Ловува се на дива свиня, благороден елен, сърни и други. Горите на стопанството са в непосредствена близост с два язовира – язовир Ново Паничарево и язовир Ясна поляна, които са с изключително важност значение за снабдяване с питейна вода цялото Южно черноморие. Поради тази причина по-голямата част от горите на стопанството попадат във вододайна зона. Горските насаждения и създадените култури спомагат за регулиране на климата, акумулират големи количества от падналите валежи, намаляват скоростта на водния отток и предпазват почвата от ерозия, а за

водните течения осигурява постоянен воден режим. В района на стопанството в непосредствена близост до горите се намират множество параклиси, кътчета за отдих и почивка, което увеличава рекреационната стойност на горите.

Добивът на дървесина се осъществява чрез провеждане на процедури от горското стопанство за възлагане или предоставяне на корен на фирми регистрирани за тази дейност в ИАГ, София. Добитата дървесина на временен слад се продава чрез провеждане търг /таен, електронен или търг за прогнозни количества/ или пряко договаряне. Местното население се снабдява с дърва за горене главно от общинските гори на Созопол и Приморско. Стопанството периодично одобрява графици за продажба на дървесина на физически лица. Ежегодно се провеждат процедури за местни ползватели, както за възлагане на услуга-сеч и извоз до временен склад, така и за продажба на прогнозни количества дървесина.

За територията на Общините, горското стопанство не е структуроопределящ отрасъл и като цяло не попада сред приоритетите на община (съвсем бегло застъпено в ОПР). Заслужава все пак да се отбележи, че като мярка в плана за развитие е включено постепенното реструктуриране на горския фонд и нарастването на дела на широколистните видове като важна предпоставка за подобряване екологичното състояние и решаване на част от проблемите с недостига на вода.

1.1 Обща характеристика на ДГС и управление на територията

ДГС „Ново Паничарево“ със седалище в гр. Ново Паничарево е създадено през 1924 г. С влизането в сила на Закона за горите от 2011 г. е териториално поделение към Югоизточно държавно предприятие (ЮИДП) – Сливен. Част от територията се стопанисва в ловностопанско отношение от Държавно ловно стопанство (ДЛС) "Граматиково".

Общата площ на горските територии, попадащи в териториалния обхват на ДГС е ха, в т. ч. държавни горски територии ха (90 %). От общата площ гори и земи със специални функции са ха (78 %) в това число гори със защитни функции, курортни гори, защитени природни територии и др.

Държавно горско стопанство "Ново Паничарево" е разположено върху най – северните склонове на Странджа планина, на север от билото минаващо през местностите: „Уграш“, „Босна“ и „Тъмните габъри“. Релефът е хълмисто-предпланински. Горите са формирали един голям комплекс в предпланинските части и множество малки комплекси в равнинно- хълмистите части. Горското стопанство попада в една горско растителна област – Южна крайгранична, подобласт - Странджа.

Според класификацията на Събев и Станев (1959) районът на ТП ДГС “Ново Паничарево” попада изцяло в Странджанския климатичен район от южно българската климатична подобласт на Континентално – средиземноморската климатична област. Само най-северните части на горскостопански участък „Ясна поляна“ попадат в състава на Черноморската климатична подобласт. Съобразно надморската височина най-високата част на стопанството е в. „Жвак“ – 453 м н. в., а най-ниската 25 м н. в., където река Церовска напуска района на стопанството. Средната надморска височина на дървопроизводителната площ на горското стопанство е 250 метра. Територията на горското стопанство обхваща най-северните разклонения на Странджа, на север от било м.Уграш - м.Тъмните габъри. Горите на горското стопанство представляват един голям и по-малки комплекси сред селскостопанския фонд

Климатичните условия са решаващ фактор за горскорастителното райониране и за формирането на различни типове месторастения. Според климатичната класификация на България от Л.Събев и Св.Станев - 1959 г., територията на ДГС "Ново Паничарево" попада почти изцяло в Странджанския климатичен район от южно българската климатична подобласт на Континентално – средиземноморската климатична област. Само най-северните части на горскостопански участък “Ясна поляна” попадат в състава на Черноморската климатична подобласт.

Съгласно горскорастителното райониране площите и на двата климатични района попадат изцяло в подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (Ю-I-2) 0-600 метра, на Южната крайгранична горскорастителна област (Ю); подобласт Странджа (С). Данните за температурния и валежен режим са взети по Събев и Станев – (1963 година), защото в климатичните

справочници няма измервания отговарящи за района на ДГС "Ново Паничарево". Най-близко са данните от станции Созопол и Бургас, но там морето оказва силно влияние на климатичните характеристики и не са подходящи.

Общата лесистост на територията стопанисвана от ДГС „Ново Паничарево“ е 97,2 % при средна възраст на горите от 78 г, средна пълнота – 0.65, среден бонитет – III (2.8). Средният запас на хектар се оценява на 190 м³/ха, а предвиденото годишното ползване по Горскостопански план (от 2017 г.) за 10 годишен период е в размер на м³.

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат богат растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

Основната част от горите на територията на ТП ДГС „Ново Паничарево“ са включени в различните категории ГВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат най-строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

1.2 Заинтересовани страни

При проучването бяха идентифицирани следните заинтересовани страни/ групи:

Заинтересована група	Представители	Взаимовръзки на представителите на заинтересованата група с ДГС	Степен на социално въздействие на дейностите на ДГС произтичащи от взаимовръзката със заинтересованата страна (високо-средно-ниско)	Сфери с най-голямо социално въздействие от дейността на ДГС произтичащи от взаимовръзката със заинтересованата страна
Държавни институции	Изпълнителна агенция по горите Регионална дирекция по горите - Бургас	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ДГС и територията управлявана от ДГС	ниско	ИАГ чрез структурите ѝ определя държавната политика по управлението на горите в т.ч. социалната и ориентираност; контролира спазването на Закона за горите; контролира разработването и изпълнението на горскостопанските планове; осигуряване на охрана на горските територии.
	Регионална инспекция по околната среда и водите – Бургас	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ДГС и територията управлявана от ДГС във връзка с изпълнението на екологичното законодателство.	средно	опазване на биологичното разнообразие; опазване на водите;
	Басейнова дирекция "Черноморски район"	Управление на водите в Черноморски район в т.ч. в териториите от горския фонд; изпълнение на разпоредбите на Закона за водите	ниско до средно	контрол на състоянието и проводимостта на речните легла в т.ч. превенция от наводнения; контрол на количеството и качеството на водите;
	Дирекция „Инспекция по труда“ - Бургас	Спазване на трудовото законодателство	средно	спазване на правилата за безопасност на труда на горските работници; спазване на изисквания на Кодекса на труда за горските работници;
	Районно управление – Приморско към Областна дирекция на МВР - Бургас	Извършване на оперативновоздушна, охранителна, контролна дейност, дейност по разследване и административнонаказателна дейност	средно до високо	контрол на незаконните дейности в горите и разследване на такива; обслужване на спешен тел. 112 в случай на инциденти в горските територии и незаконни дейности;

	Районна служба "Пожарна безопасност и защита на населението" - Приморско	Пожарна безопасност и защита на населението	високо	превенция и борба с горските пожари;
	Водоснабдяване и канализация ЕООД – Бургас, район Созопол и район Приморско	Поддържане на водопроводната и водопреносната мрежа в т.ч. преминаващата през горските територии; управление на санитарноохранителните зони	средно до високо	съобразяване на горскостопанските дейности със санитарноохранителните зони и опазване на източниците на питейна вода;
	ТП ДПС „Грамагиково“	Стопанисва част от територията на ДПС „Ново Паничарево“ в ловностопанско отношение.	ниска	съобразяване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча;
Местно население	Кметове на Общини Приморско и Созопол, Общински администрации, кметове на населените места	Осигуряване на базисни нужди на местното население	високо	осигуряване на местното население дърва за огрев; паша в горите; опазване на водоизточниците за населените места; опазване на местата от значение за местните общности; опазване на местната инфраструктура;
	Физически лица жители на населените места попадащи в обхвата на ДПС	Осигуряване на горски ресурси за битови нужди	високо	осигуряване на дърва за огрев; паша; защита на личната собственост; осигуряване на свободен достъп до горските територии за туризъм, рекреация, събиране на недървесни горски продукти за лично ползване; възможности за заетост;
Бизнес	Фирми в сферата на горското стопанство	Осъществяване на горскостопанските дейности на терен в т.ч. – дърводобив, залесяване, лесокултурни дейности, строителство и поддръжка на горски пътища; дървообработване	високо	осигуряване на равноправен достъп до дейности възлагани от ДПС и спазване на свободната конкуренция; осигуряване спазването на безопасността на труда; своевременно разплащане с

Недържавни собственици на гори	Община Приморско Община Созопол	Управление на съседни територии	ниско	подизпълнителите; зачитане на правата на собственост / ползване в т.ч. при ползване/ преминаване на гори стопанисвани от общината;
Частни горовладелци	Частни горовладелци	Управление на съседни територии	ниско	зачитане на правата на собственост / ползване в т.ч. при ползване/ преминаване на гори собственост на частни лица;
Неправителствен сектор	Ловни дружинки и Ловнорибарски дружества	Лов и опазване на дивеча на територията. Извършват таксация на дивеча. Пряко за заинтересовани от стопанисване на горите (прилагани лесовъдски системи и поддържане на подходяща структура на горите; поддържане на естествена хранителна база за дивеча; поддържане на зони за спокойствие на дивеча).	средно	съобразяване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча;
	Екологични неправителствени организации – WWF - България Българско дружество за защита на птиците Зелени Балкани Балкани Българска Фондация „Биоразнообразие“	Извършват граждански контрол по опазване на биоразнообразието на територията. Разполагат с информация за биоразнообразието на територията. Активни са в изпълнението на проекти свързани с опазване на биоразнообразието и са потенциален партньор в това отношение.	средно	опазване на биологичното разнообразие; партньорство при изпълнение на обществено значими проекти;

2. ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

2.1 Достъп до гората и горските ресурси

Съгласно разпоредбите на Закона за горите достъпът до горските територии е свободен, на собствен риск, при спазване указанията на горската администрация и собственика в случая ДГС „Ново Паничарево“. С разрешителен режим е достъпът във връзка с провеждането на горскостопански и ловностопански дейности. Със заповед на Директора на РДГ – Бургас може временно (до три месеца) да се ограничи или да забрани достъпа до определена горска територия с цел опазването и защитата на горските територии и дивеча или в интерес на здравето и безопасността на гражданите. Ограничено е движението на товарни превозни средства и пътни превозни средства с животинска тяга освен за изпълнението на горскостопански дейности.

От проведените интервюта със заинтересованите страни, не бяха идентифицирани случаи на ограничаване на достъпа до гората извън предвидените по закон случаи от страна на ДГС „Ново Паничарево“.

2.2 Зачитане на другите форми на собственост и подкрепа за недържавните горовладелци

Общата площ на недържавните гори на територията на общините Приморско и Созопол възлиза на близо (70,6 % от горските територии), в т.ч. общинска собственост, собственост на физически и юридически лица, неусвоени ДГФ за язовир „Индже войвода“ и гори по чл 83 отЗГ/07.08.2015 год/. Преобладаване на недържавния горски фонд.

Подкрепата на ДГС за недържавните собственици на гори е главно в посока издаването на различни документи (срещу административна такса за услуги) като таксационни описания, препис извлечения и др. ДГС спомага и за придвижването на преписки до Лесозащитна станция – Варна в случаи на проблеми със здравословното състояние на недържавните гори.

На този етап липсват съществени проблеми по линията на взаимодействие недържавни собственици – ДГС и не би следвало да се очакват значими противоречия и конфликти и в бъдеще. Като потенциално проблематични могат да бъдат определени случаи в които без знанието на собствениците се осъществява:

- преминаване на ДГС и негови подизпълнители през недържавни територии;
- използване на недържавни имоти за разполагане на временни складове;
- използване на инфраструктура (пр. общински пътища).

За избягване на конфликтни ситуации, ДГС следва да търси писмено регламентиране на подобно ползване (пр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации за ползването.

2.3 Добив на дървесина. Осигуряване на нуждите на местното население с дърва за огрев

Съгласно действащият Горскостопански план общото предвидено ползване на дървесина за 10-годишен период (2017-2026 г.) възлиза на (с клони) през десетилетието ще се добият следните основни групи сортименти:

- () едра строителна дървесина,
- () средна строителна дървесина,
- () дребна строителна дървесина,
- () дърва,
- () оползотворяема вършина
- () отпад.

Посочените сортиментни проценти са средни и са общо за десетилетието. За годишните добиви, сортиментното съотношение ще се променя в зависимост от това в какви насаждения ще се провежда сечта през съответната година.

Като цяло това е най-видимата и оценяваната част от дейността на ДГС „Ново Паничарево“. Поради наличие на общински гори в община Созопол и Приморско нуждите на местното население се задоволяват почти изцяло от тях.

Към момента няма индикации за съществуващи проблеми в тази област, като според ДГС местното население е осигурено с необходимите количества. Това в голяма степен се споделя и от представителите на местната власт.

2.4 Възпроизводство на горите

Условията в района на горското стопанство са много благоприятни за естественото възобновяване на насажденията. Относително еднаквите почвено-климатични условия са предпоставка за успешно протичане на естественото възобновяване. Въпреки това, по различни причини, има насаждения в които, тези процеси протичат по-бавно, в някои изолирани случаи липсва възобновяване, а в трети случаи то е затруднено от зачимяване или наличие на подлес от келяв габър и мъждрян. В тези насаждения са предвидени съответни мероприятия за подпомагане /без и със залесяване/ направляване и ускоряване на възобновителния процес.

Подпомагането без залесяване ще се извършва чрез изсичане на подлеса и отстраняване на чима във вид на площадки, където има такъв в семеносна година. Изсичане на подлеса е предвидено в насажденията с наличие на подлесен етаж, в които е планирана постепенно-котловинна сеч, за ускоряване появата и развитието на естествен семенен подраст. Планирано е върху площ от ха. Предвидено е също да се извърши изсичане на подлеса, като самостоятелно мероприятие върху обща площ от хектара.

Размерът на предвидените през десетилетието залесителни мероприятия по вид на залесяването, по дървесни видове и необходимите фиданки общо за стопанството е ха в Горскостопански план – 2017 г.

- За възстановяване на гори - това са залесявания в оформени голи площи след санитарна сеч и принудителна сеч с обща редуцирана площ 30.8 % от залесяванията.
- Залесяване в зрели невъзобновени - Такова залесяване е предвидено в гори със затруднено естествено възобновяване след проведени втора фаза на краткосрочно-постепенна сеч и при постепенно котловинни сечи, когато естественото възобновяване не е дало очаквания резултат и е незначително или липсва. Тези залесявания са на обща редуцирана площ 69.2 % от залесяванията.

В ДГС „Ново Паничарево” се практикува залесяване с дребноразмерни фиданки. Залесяванията се извършват, предимно през пролетта, когато за този район прихващането е по-добро. Залесява се в ръчно направени тераси, в цепнатини, отваряни с меча на Колесов. За залесителните мероприятия през следващия ревизионен период ще са необходими 130.0 хил. броя фиданки.

Горското стопанство не разполага със собствен разсадник. За задоволяване нуждите от посадъчен материал ДГС "Ново Паничарево" ще закупува фиданки за залесяване предимно от разсадниците на горските стопанства в РДГ гр. Бургас.

При анализа на тези сфера на дейност на ДГС не се констатира негативни въздействия, но следва да се има предвид, че залесяването винаги е било приемано като благородна мисия от обществото и като основно задължение за всяко горско стопанство. В този смисъл редуцирането на тази дейност е предпоставка за допълнително наслояване на мнението, че се „сече масово, а не се залесява“ (изразено и от някои от местните кметове с по-дългогодишен стаж и пазещи спомени от масовите залесителни практики в страната).

При всички случаи, ДГС трябва да предприеме целенасочени мерки за разясняване на ползите от естественото възобновяване и да даде гласност на макар и ограничените залесителни кампании.

2.5 Достъп и ползване на недървесни горски ресурси

Паша

От страничните ползвания на гората най-важно място заема пашата.

В държавните горски територии на ДГС "Ново Паничарево" се забранява пашата в зрелите насаждения, в площите предвидени за залесяване, в насаждения и култури с височина до 3 м, както и в защитени територии за които изрично е записана забрана в заповедта им за обявяване, както и в ГВКС – „насаждения във фаза на старост”. С разрешение на ръководството на

стопанство за културите и насажденията с височина от 1.5 до 3 м, може да се допуска паша само на дребен добитък. В приложенията на горскостопанския план е поместен списък на подотделите забранени за паша по землища, във връзка с чл. 125, ал. 1 от ЗГ.

Ежегодно стопанството изпраща предложение до общините, а те издават заповед на основание чл 125 ал.2 т. 1 от ЗГ за забранените райони за паша. Реално към 2017 г., не са издавани разрешителни за паша.

Добив на сено

На територията на ДГС не е предвиждан добив на сено, не е добивано и не се предвижда за в бъдеще такова ползване.

Добив на листников фураж

На територията на ДГС могат да се добиват и реализират по 20 пространствени куб. м годишно листников фураж.

Добив на горски плодове, билки и диворастващи гъби

В държавно горско стопанство "Ново Паничарево" е възможно да се добиват горски плодове, гъби и билки, количествено, добивите зависят от тяхното развитие и плодородие, което е в пряка връзка от годишните промени на климатичните условия, особеностите на растителната среда, антропогенните фактори и други.

През следващото десетилетие се предвиждат следните количества годишни добиви от:

- диворастващи гъби ;
- билки от различни тревисти, храстови и дървесни видове (под формата на грудки, листа, стръкове, цвят.) ;
- горски плодове ;
- кори от мъждрян ;
- дрянови клонки ;

В последните години има интерес към търсенето и събиране на трюфели. Необходимо е стопанисващите органи ежегодно да правят справка за видовете попадащи под забрана за събиране, както и квотите определени за различните видове лечебни растения.

Освен по-горе направените разчети, се предвижда и бране на плодове и билки за задоволяване на лични нужди, на берящите, при което не е необходимо издаване на разрешително, както и събиране на тарифни такси. За тази цел не са предвидени определени количества и същите са извън горе посочените количества.

Няма постъпили оплаквания и жалби за ограничаване на достъпа за събиране на недървесни горски продукти за лично ползване, което по закон е свободно.

2.6 Лов и опазване на дивеча

Основните видове дивеч на територията на стопанството са: благороден елен, елен лопатар /единични екземпляри/, сърна, дива свиня, див заек, катерица, вълк, чакал, лисица, белка, черен пор, язовец, яребица, пъдпъдък, гривек, зеленоглава патица, горски бекас и дива котка. Ловът е традиционно занимание за района, като териториите са обособени в 2 ловностопански участъка – „ ДУ Кючук юрт“ – предоставен на сдружение Индже войвода 2009 гр. Бургас и ДУ Чуплака стопанисвана от ТП ДЛС „Граматиново“.

Действащо в района е едно Ловно-рибарско дружество (ЛРД) „Лебед“. В обхвата на ЛРД „Лебед“ са включени 4 ловностопански района стопанисвани от местните ловци: Ново Паничарево, Ясна поляна, Крушевец, Индже войвода.

На територията са регистрирани ловци. Всички те са пряко заинтересовани от стопанисването на горите в т.ч. прилагани лесовъдски системи и поддържане на подходяща структура на горите, поддържане на естествена хранителна база за дивеча, поддържане на зони за спокойствие на дивеча и др. Като цяло няма оплаквания от дейността и ръководството на ДГС и местните ловци оценяват взаимодействието си с ДГС в положителна насока. При все това, следва да се посочи и наличието на случаи на извършване на дърводобивни дейности в ловища, в които се подхранва. Това маркира и един основните потенциални проблеми в бъдеще, за избягването на който ДГС

следва по-тясно да съгласува провеждането на горскостопанските дейности с представителите на ловните сдружения.

Очакванията на ловците са свързани и с подпомагане на дейността им чрез участие на служители на ДГС в таксация на дивеча, поддържане на дребно-машабна инфраструктура, заделяне на средства за подхранване и др. макар и възможностите на ДГС в това отношение да стават все по-ограничени предвид и действащата нормативна уредба.

2.7 Опазване на горите

Опазването на горските територии от страна на ДГС се осъществява 2 направления по силата на Закона за горите: предотвратяване и установяване на нарушения. Обект на тази дейност са опазването на териториите от незаконни ползвания и увреждания; спазването на правилата за сеч и другите ползвания от горите; следене за спазването на противопожарните правила и/или предприемане на действия за ограничаване и потушаване на разразили се пожари; следене за появата на болести, вредители и други повреди; опазване на защитените видове животни и растения и следене за спазването на режимите на защитените територии и защитените зони и др. Задължение на служителите на ДГС е при установяване на данни за извършване на престъпления, свързани с дейностите в горите незабавно да сигнализират органите на МВР и РДГ - Бургас и да съдействат за тяхното разкриване. Освен от служители на стопанството, контролът се осъществява и от РДГ – Бургас, чрез мобилни групи и чрез проверки на Контролен горски пункт.

По общо мнение, проблемът с браконьерството на територията не е сериозен и случаите са ограничени. Положително се оценяват и действията на ДГС в тази насока.

2.8 Превенция и борба с горските пожари

Превенцията и борбата с горските пожари е една от социално значимите дейности на ДГС, тъй като за кратко време може да бъде унищожен значителен обществен ресурс, а в някои случаи да бъде засегната сигурността и имуществото на гражданите. Ролята на ДГС в тази насока се оценява изключително позитивно от обществото, макар и често усилията на служителите на горите за потушаването на даден пожар да остават на по-заден план. Случаите на пожари в района са ограничени. Налице е План за опазване на горите от пожари съгласуван от специална комисия назначена от Областната служба Пожарна безопасност и защита на населението. Осъществява се денонощно наблюдение на горските територии и има сформирана група за бързо реагиране.

Като по-съществени проблеми могат да бъдат определени липсата на достатъчна и в добро състояние горско-пътна мрежа и липсата на адекватни технически средства за борба с пожарите в силно пресечените горски терени, което често затруднява борбата с пожарите и своевременното им локализиране.

2.9 Развитие на специфични форми на туризъм, свързани с гората и дейността на ДГС

ДГС „Ново Паничарево“ не е пряко ангажирано в развиването на туристически дейности. Туристическите обекти и горските територии около тях, част от ДГФ са определени в доклада с горите с висока консервационна стойност на територията на стопанството. Основен проблем пред развитието на туризма в района представлява ниската инициативност и предприемачество на местното население, затруднения достъп и лошото състояние на пътната инфраструктура.

2.10 Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях

Територията на ДГС "Ново Паничарево" е богата на биологично разнообразие доказателство за което са обявените 1 защитена територия по Закона за защитените територии и 4 защитени зони (3 зони за опазване на местообитанията и 1 зони за опазване на местообитанията на птиците) по ЗБР. Данни за защитените територии и биологичното разнообразие в стопанството могат да

бъдат открити в Доклада за горите с висока консервационна стойност на територията на ДГС „Ново Паничарево“.

Не са постъпили оплаквания от заинтересованите страни за значими негативни социални ефекти в следствие дейността на ДГС върху биологичното разнообразие.

2.11 Опазване на водите

Водоохранните функции на горите са добре известни сред обществото и ясно се осъзнава, че от адекватното управление/ ползване на горите в голяма степен зависи количеството и качеството както на водите за битови нужди така и на тези за напояване.

В хидроложко отношение района на държавно горско стопанство “Ново Паничарево” се характеризира с непостоянен и силно променлив режим на реките и доловете. Като най-важна водна артерия се явява Церовска река, която извира от района на м. ”Босна”. В долното и течение преди с .Ново Паничарево е построен язовир “Ново Паничарево”, който реката пълни с водите си. Продължението на Церовска река извън района на горското стопанство носи името река Ропотамо, която се влива в Черно море. Зеленковска река води началото си от м.Луков гьол тече на североизток , като по течението и се вливат множество малки притоци. Дудинска река, в горното си течение извесна с името си дол Петрова поляна, извира от м. “Петрова поляна”, тече на север, приема левите си притоци Пожарско дере и Осичевска река, както и много други малки притоци, продължава на североизток, където е построен язовир “ Ясна поляна” с основен водоизточник същата река. След с.Ясна поляна , извън района на горското стопанство Дудинска река и Зеленковска река се събират заедно и продължават под наименованието Дяволска река , която се влива в Черно море бизо до гр.Приморско. Друга голяма река, която тече по северозападната граница на стопанството е Тясна река. Тя приема като десни притоци всички дерета, течащи в тази част на стопанството. По течението на Тясна река е проектиран, но не е построен язовир “Инже войвода”. Нископланинският , в общи линии релеф на територията на ДГС “Ново Паничарево” и влиянието на Черноморието, обуславят режима на водните течения - голям зимен и малък летен отток, вследствие на по-големи зимни и по-слаби летни валежи. Водните течения в района на стопанството се характеризират със здрави легла и брегове и нямат пороен характер , но общо взето са лишени от постоянен и изобилен воден отток.

Горите на стопанството са в непосредствена близост с два язовира – язовир Ново Паничарево и язовир Ясна поляна, които са с изключително важност значение за снабдяване с питейна вода цялото Южно черноморие. Поради тази причина по-голямата част от горите на стопанството попадат във вододайна зона.

На този етап не могат да бъдат идентифицирани негативни социални въздействия от дейността на ДГС в тази насока.

2.12 Осигуряване на поминък

Макар и не структуроопределящ отрасъл за общините Приморско, Созопол и Малко Търново, горският сектор създава възможности за заетост и е източник на доходи за не малка част от населението. Налице са различни социални измерения на въпросите свързани със заетостта осигурявана директно от ДГС от една страна и от фирмите подизпълнители от друга, поради което тези измерения за разгледани диференцирано.

ДГС “Ново Паничарево” като работодател

Към 2017 г., ДГС “Ново Паничарево” осигурява директна заетост. Горското стопанство не разполага с работници по дърводобива. Тази дейност се възлагат на фирми изпълнители. През периода април-ноември се наемат временни работници за извършване на предвидените лесокултурни мероприятия /залесяване, отглеждане на ГК, подпомагане на ест. възобновяване, сечи без материален добив/ и маркиране на ЛФ. Персоналът е технически и професионално добре подготвен, повечето от него са с дългогодишен стаж в горското стопанство.

Имиджът на стопанството като работодател е изцяло позитивен обусловено до голяма степен от осигуряването на заплати над средните за района, редовното заплащане, изплащането на

социални и здравни осигуровки при това върху цялата заплата, гарантирани привилегии като отпуск и болнични, осигуряването на работно облекло, дърва за горене (макар и служителите да считат процедурата за отпускането им като сложна) и др. Служителите на стопанството до голяма степен се чувстват “защитени от държавата”, за което способства и подписаният Колективен трудов договор.

Задълженията и отговорностите на служителите са регламентирани в подробно разписани Длъжностни характеристики, осигурени са начални и допълнителни обучения по отношение изпълнението на конкретните им задължения свързани с правилно провеждане на дейностите, съгласно ЗГ и Горскостопанския план. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие. Освен началния, се извършва и периодичен инструктаж по безопасност на труда.

Води се строга отчетна документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт, с регламентирани компенсации за всеки от тях. През последните години в ДГС “Ново Паничарево” няма случай на сериозни трудови злополуки. Има сключен договор със служба по трудова медицина с оглед осигуряване на необходимите условия за здраве и безопасност на труд и е налице изготвена Оценка на риска за различните позиции.

При проведените разговори не бе докладвано за случаи на дискриминация (полова, религиозна) и сексуален тормоз.

Горски работници наети от фирмите изпълнители

Основен проблем пред фирмите ангажирани в горскостопанските дейности и най-вече дърводобива е липса на квалифицирана и оборудвана с необходимата техника работна ръка. Често това води до проблеми при изпълнение на сключените договори. Причините за тези проблеми са:

- работата като цяло е тежка и все по-малко са онези, които са готови да жертват личния си комфорт;
- работата е недобре платена, резултат от ниските разценки;
- външни причини като липсата на горски пътища, остарялото оборудване, лоши метеорологични условия често водят до ниска производителност респ. заплащане;
- обектите за работа стават все по-трудни и отдалечени;
- обезлюдяване на много от селата от района и ограничен брой на лицата в трудоспособна възраст.

Липсата на работна ръка създава и особени конкурентни взаимоотношения между самите фирми. Често те са принудени да постъпват нелоялно една спрямо друга “изкушавайки” ограничения контингент от работници с по-добри ставки или по-лесни обекти, което води до мигрирането на едни и същи работници от една фирма в друга, често без да са изпълнили задълженията си към предходната фирма.

Поради близостта на населените места до Черноморски курорти, често през летния сезон се наблюдава недостиг на работници за горскостопанските дейности.

Друг съществен проблем е квалификацията на работната ръка. Работи се с почти неграмотен контингент, което според собствениците на фирмите води и до неграмотно ползване на гората. Настоящата система за отдаване на обектите от страна на ДГС не дава дългосрочна сигурност за фирмите изпълнители и те не са склонни да инвестират в своето развитие и най-малко в подобряване на квалификацията на работниците.

Голяма част от наетите работят без договори респ. изплащане на социалните осигуровки, трябва сами да осигуряват оръдията на труда като бензиномотрни триони, гориво за тях, животинска сила за извоз и др. Причината е не само в самите фирми, но и в самите работници, като са налице и абсурдни ситуации, при които работници (главно от ромски произход) отказват сключването на трудови договори, тъй като това автоматически ще ги лиши от социалните плащания за безработица.

Исклучителен е и проблема с осигуряването на безопасността на труда. Голяма част от фирмите не са склонни да инвестират в лични предпазни средства, а тези които предоставят такива срещат

трудности с това да накарат работниците да ги използват. При тази ситуация странно изглежда твърдението на фирмите, че трудови злоупотреби в горите няма. В положителен аспект се отбелязват зачестилите проверки на Инспекцията по труда, като на някои от предприемачите вече са били наложени актове за неспазване на трудовото законодателство.

Като проблемна област може да бъде изтъкната и липсата на провеждане на инструктаж по безопасност на труда на персонала на наетите за провеждане на различни дейности от страна на самото ДГС в т.ч. начален и периодичен инструктаж. Тази дейност, към този момент е изцяло оставена на ръководствата на частните фирми и често се подценява, но изискванията на сертификацията налагат и ДГС да провежда инструктажи и стриктно да ги документира.

С известна тревога се приема стартирания процес по провеждане управлението на горите в съответствие с принципите и критериите на FSC, тъй като това според фирмите ще доведе до допълнителни изисквания към тях и необходимост от инвестиции, които те на този етап няма как да направят (напр. в лични предпазни средства) и това допълнително ще усложни проблема с работната ръка.

2.13 Възлагане на дейности в горите. Взаимодействие с дърводобивните фирми.

Възлагането на дейностите в горските територии става по силата на специална Наредба, която най-общо следва принципите на свободната конкуренция. По силата на Закона за горите, ДГС може да предостави до една трета от годишното си ползване на дървесина за добив или за преработване на местни фирми, което се оценява положително.

Дърводобивните фирми, работещи в района на ДГС „Ново Паничарево“ като цяло гледат позитивно на работата на стопанството и основната част от негодуванията им са свързани с изисквания произтичащи от националната нормативна уредба, която ДГС трябва да прилага. Болшинството от фирмите са малки, с по около 10 работника и поставени в условията на свободна конкуренция се чувстват уязвими. По всеобщо мнение в сектора се работи „ден за ден“, като системата на възлагане не им дава необходимата сигурност в по-далечен хоризонт. Това силно ограничава възможностите за инвестиции в нова техника, технологии и квалификация на работната ръка. Работи се с морална остаряла техника и неграмотен контингент, което предопределя ниската производителност на труда и ниското качество на изпълнение на дейностите, като последното често води до конфликти със служителите на ДГС. Допълнителен утежняващ фактор са ниските разценки за добив определени на държавно ниво.

Основен проблем за фирмите е липсата или лошото състояние на съществуващата горскопътна мрежа. ДГС организира отделни процедури по Закона за обществените поръчки за поддръжка на съществуващата мрежа, но като цяло средствата са недостатъчни. Така на практика често се случва подизпълнителите по дърводобива сами да ремонтират даден път с оглед осигуряване на достъп до обектите за дърводобив без това да е включено в договорите им (там е включено само изграждането на технологичните пътища. Разбира се, среща се и случай, при който фирми сключват договори за изпълнение с пълното съзнание, че няма да изпълнят целия обект, съвсем умишлено изработват „лесната“ част от него, изоставят „трудната“ и въпреки наложената неустойка са доволни от спечеленото. В този случай проблема с неизпълнение на планираните дейности рефлектира върху ДГС.

Фирмите изразяват недоволство и по отношение на често променящата се нормативна уредба и то в техен ущърб. Така например се оценяват въведените нови изисквания за наличие на GPS система в транспортните средства, позволяваща тяхното следене в реално време, като мярка за ограничаване на незаконния дърводобив. Недоволството е свързано преди всичко с необходимостта от допълнителни инвестиции и увеличаване на произтичащата административна тежест.

По време на дискусиите бе поставен въпроса за сертификацията на горите по системата на FSC. Като цяло предприемачите все още не разбират ползите, а само негативите от процеса. Опасенията са свързани преди всичко с допълнително завишаване на изискванията към тях и необходимост от допълнителни инвестиции (напр. за лични предпазни средства), което ще ги

постави в още по-трудно положение. В този смисъл, ДГС следва да предприеме по-целенасочени стъпки към разясняване на изискванията за сертифициране и дискутиране на потенциалните проблеми.

3. Принос на ДГС към местното социално и икономическо развитие

Участието е местни инициативи и осигуряването на подкрепа за местната общност под различни форми е важен инструмент за поддържане на комуникацията и повишаване на доверието между ДГС и местната общност. В миналото като част от корпоративната социална отговорност на стопанството са предоставяни дърва за огрев, коледни елхи, спонсорирани са различни събития. За съжаление с годините активността на ДГС в тази насока намалява и към момента е ограничена. Съществен проблем произтича от изискването на законодателството изразходването на средства от страна на стопанството, да става чрез открити процедури и така, дори да има желание у ръководството, възможността за финансиране на подобни инициативи е лимитирана.

3.1 Комуникация между ДГС и заинтересованите страни. Достъп до информация.

По всеобщо мнение комуникацията между заинтересованите страни и ДГС е на добро ниво. Особено положителни в своите оценки в това отношение са представителите на институциите и местните кметове. В РДГ, като контролна институция, не са постъпвали оплаквания от местните хора заради отношението на служителите на стопанството. Ежегодно се кметствата се информират и свеждат до знанието на своите жители информация за районите в които ще бъдат изведжани сечи и други мероприятия. При започване на пожароопасния сезон се поставят информационни табели на видими места. Преди започване на сеч в кметството се предоставя екземпляр от информационните табели на насажденията. Служители на стопанството се включват при подготовката и провеждането на местни събори и други.

Не са констатирани и съществени проблеми с достъпа до информация. Горскостопанският план, като основен документ за стопанството е публичен и няма случаи на отказ от страна на ДГС по постъпили искания по Закона за обществен достъп до информация. В своите отговори, служителите се стремят чисто научната информация да се представя в по-достъпен език. Що се касае до техническата част от плана, предоставянето ѝ става чрез заплащане на административна такса, която не се счита за пречка.

3.2 Механизми за преодоляване на неблагоприятните ефекти

За преодоляване на идентифицираните и потенциалните негативни социални въздействия от дейността на ДГС се предвижда прилагането на следните механизми:

Механизъм за провеждане на текущи консултации със засегнатите/заинтересованите страни

Провеждането на редовни консултации със засегнатите/заинтересованите страни е от ключово значение за преодоляване на негативните социални въздействия от дейността на ДГС „Ново Паничарево“. В таблицата по-долу са представени начините и сроковете за въвличане на идентифицираните заинтересованите в зависимост от конкретната дейност, за която е определено наличието или потенциалното възникване на негативни социални въздействия в следствие изпълнението ѝ.

Заинтересована/ засегната страна	Дейност на ДГС със социално въздействие	Начини и средства за въвличане на заинтересованите страни и намаляване на негативните социални въздействия	Периодичност/ срокове
Служители на ДГС	Изпълнение на планираните мероприятия	Подобряване на уменията на служителите за изпълнение на горскостопанския план и годишните оперативни планове	Ежегодно
	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за персонала на ДГС	Провеждане на начален, периодичен и текущ инструктаж.	Начален инструктаж – при всеки случай на новопостъпил служител Периодичен инструктаж – на всеки 3 месеца Текущ инструктаж – преди започване на рискови дейности
		Предоставяне на лични предпазни средства и специално работно облекло и осигуряване използването им	Ежегоден преглед на наличните лични предпазни средства и специално работно облекло за всеки работник Ежедневен контрол за използване
		Изготвяне/ актуализация на оценка на риска за всички работни позиции	Съгласно изискванията на трудовото законодателство (НАРЕДБА № 5 от 11.05.1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска)
Кметове на общините/ населените места местно население	Предоставяни услуги	Изпращане на информация за услугите, които се предлагат на местното население (извадки от Горскостопанския план; маркиране на дървета за сеч; продажба на дървесина; издаване на разрешителни; туристически услуги и др.)	Ежегодно
	Дърводобив	Предоставяне на информацията за местностите и подотделите, в които е планирано ползване през годината и поставянето и на публично място	Ежегодно след окомплектоване на лесосечния фонд и преди започване на теренната работа
	Осигуряване на дърва за огрев	Комуникация с местните кметове за необходимите количества	Ежегодно преди началото на отоплителния сезон

		Предоставяне на информация за възможностите за ползване на дърва за огрев от местното население по населени места Разясняване на правилата за ползване	
	Паша	Съгласуване на забранените за паша места с общините и кметовете на населените места	Ежегодно
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Достъп до горските ресурси	Уведомяване в случай на въвеждане на ограничения или забрани за достъп до определена горска територия от страна на РДГ	2 седмици преди въвеждане на ограничението/ забраната
	Използване на общинска инфраструктура (в т.ч. от подизпълнителите)	Писмено регламентиране на предвиденото използване (напр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации в случай на нанесени щети	Ежегодно
	Наемане на служители/ работници	Уведомяване на местните бюра по труда за свободните работни места и изискванията за образование и квалификация Уведомяване на местните кметове	1 месец преди наемане на нужния персонал
	Дискутиране на възможности за принос на ДГС към местното социално и икономическо развитие	Провеждане на срещи с местните кметове и местни лидери (желателно е участието на представители на ЮЦДП)	Ежегодно
Собственици на съседни имоти	Използване на съседни имоти (пр. за разполагане на временни складове); преминаване през съседни имоти	Писмено регламентиране на предвиденото използване (напр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации в случай на нанесени щети	2 седмици преди осъществяване на планираната горскостопанска дейност
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
Подизпълнители на	Осигуряване на здравословни и	Изискване от фирмите на: валидна оценка на риска на	Като част от всяка тръжна процедура

горскостопанските дейности	безопасни условия на труд за работниците при всички видове теренни дейности	работните позиции; доказателства за налични лични предпазни средства и специално работно облекло, съответстващо на изискванията за защитно облекло за съответните работни позиции и на броя на работниците, които ще работят по съответния договор Копия от трудови договори на работниците	
		Провеждане на начален и текущ инструктаж. Изискване на доказателства за проведен начален/ текущ инструктаж от страна на фирмата подизпълнител	Начален инструктаж – преди началото на всяка дейност в конкретен обект Текущ инструктаж – веднъж месечно Доказателства за проведен инструктаж от страна на фирмата – поне веднъж в рамките на изпълнение на договора и/или ежегодно (за дългосрочните договори)
	Възлагане на дейностите	Провеждане на среща с представители на местните фирми за представяне на годишния план на ДГС и обектите за дърводобив	Ежегодно
		Провеждане на среща с представители на подизпълнителите и фирмата, определена за развитие/ поддръжка на горскопътната мрежа за търсене на решения по въпроса с осигуряване на достъп до обектите за дърводобив	Ежегодно
		Своевременно разплащане с подизпълнителите/ освобождаване на внесените гаранции	Съгласно условията на подписаните договори
		Организиране на срещи за разясняване на промени в нормативната уредба	В случай на промени в нормативната уредба
		Иницириране на дискусии на ниво ЮЦДП за повишава на разценките за горскостопанските дейности	Ежегодно
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване

Ловни дружинки и Ловнорибарски дружества	Дърводобив	Съгласуване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча	Преди началото на ловния сезон общо за обектите Ежеседмично преди ловните излети за всеки конкретен обект
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
Туристически дружества, предприемачи в сферата на туризма	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Дърводобив в близост до туристически обекти	Прилагане на изискванията за стопанисване на ГВКС 6	Текущо
ВиК	Дърводобив	Съгласуване на предвидени обекти за дърводобив попадащи в санитарноохранителните зони, в близост до източници на питейна вода и/или в близост до водопреносна инфраструктура	Ежегодно
Екологични неправителствени организации	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Опазване на биологичното разнообразие	Ангажиране на НПО в подобряване уменията на персонала на ДГС за разпознаване и опазване за защитени видове	Ежегодно
		Търсене на партньорства за изпълнение на проекти	Текущо

Заб.: В таблицата на са включени взаимодействията на ДГС с различните държавни институции, тъй като те са строго регламентирани в различните закони и социалното въздействие резултат от тези взаимодействия е по-скоро индиректно. Не са включени задълженията на ДГС произтичащи от законодателството. Посочените срокове за минимално допустимите.

Механизъм за разрешаване на спорове

Спор е всеки израз на неудовлетворение от страна на човек или организация, представен като оплакване към горското стопанство по отношение на дейността му и/или съблюдаването на правилата на FSC, и по което се очаква отговор. ДГС следва да разработи и въведе съвкупност от стъпки (процедура) за получаване, регистриране, обработка, проучване и отговор на оплаквания

и сигнали, както и за осигуряване на справедливи компенсации в случаите на щети върху собственост и/или човек по отношение на:

- собствеността на горите и земите, правото на ползване или предоставянето на концесии;
- нанесени щети върху собственост на горските работници, случаите на професионални заболявания и трудови злополуки при работа за горското стопанство;
- въздействието на горскостопанските дейности върху местните общности или околната среда.

Процедурата за разрешаване на спорове се разработва с участието на заинтересованите страни като процесът се документира.

Осигуряване на публичност на ключови документи

Във връзка със горската сертификация, ДГС следва да предприеме стъпки по осигуряването на публичност чрез своята уеб страница на:

- процедурите за разрешаване на спорове със засегнати и заинтересовани страни, за подаване на оплаквания и сигнали;
- ангажиментите за недопускане на корупция в т.ч. задължението да не се предлагат или приемат каквито и да било парични или друг тип подкупи;
- писмените документи, отразяващи дългосрочната ангажираност на горското стопанство към принципите и критериите на FSC и свързаните политики и стандарти;
- начините, по които местните общности могат да участват в процеса по планиране на горскостопанските дейности и обекти;
- изготвената Оценка за социалното въздействие от дейността;
- изготвеният Доклад за горите с висока консервационна стойност (с изключение на конфиденциална информация);
- резюме на целите на управление;
- резюме от горскостопанския план (в т. ч. обзорна/тематични карта на горското стопанство) – предоставя се за безплатно за ползване с изключение на конфиденциалната информация;
- резюме на резултатите от провеждания мониторинг (с изключение на конфиденциалната информация).

Подобряване на информираността на заинтересованите страни относно горската сертификация

По време на срещите стана ясно, че информираността на всички заинтересовани страни във връзка с предстоящата сертификация на горите е изключително ниска и има множество конкретни въпроси, свързани с нея особено от страна на дърводобивните фирми.

Това налага своевременно да стартира информационна кампания в региона, чиято основна цел на следва да бъде разясняване на процеса на сертификация – цели и задачи, процедури, продължителност и др. както и на конкретните изисквания на FSC имащи отношение към съответната заинтересована страна. Основен акцент в кампанията трябва да се постави на конкретни, лесно разбираеми и оценени ползи за местното население и всички заинтересовани страни.

4. Актуализация на социалната оценка

4.1 Актуализиране на списъка на заинтересованите/ засегнатите страни

Списъкът на заинтересованите/ засегнатите страни от дейността на ДГС страни се актуализира **текущо**. При идентифициране на нови заинтересовани се определят сферите на социално въздействие, негативните ефекти от конкретни дейности на стопанството и се предписват мерки за неутрализирането/ смекчаването им.

4.2 Актуализация на социалната оценка

Оценката за социалното въздействие от дейността на ДГС „Ново Паничарево“ се актуализира **на всеки 5 години**, както и в случай на съществена промяна в социално-икономическата обстановка в страната/ района.